

POLITISK PLATTFORM

Vedtatt på Negotias landsmøte 15. november 2020



Innledning

Negotia er en partipolitisk uavhengig fagforening som organiserer ansatte innenfor privat næringsliv og frivillig sektor. «Politisk plattform» beskriver Negotias overordnede politikk og verdigrunnlag.

Formål

Negotias formål er å fremme medlemmenes økonomiske, faglige, sosiale, kulturelle og miljømessige interesser.

Visjon

Negotia skal være i front og vise vei til en bedre arbeidshverdag.

Verdier

Våre verdier sier noe om hvordan vi som ansatte og tillitsvalgte i organisasjonen skal framstå – både internt og eksternt:

- **Engasjert.** Vi er engasjert i hverandre og samfunnet rundt oss.
- **Medmenneskelig.** Vi bryr oss om hverandre og inkluderer alle.
- **Kompetent.** Vi har den kunnskap som trengs for å løse utfordringene for våre medlemmer.
- **Proaktiv.** Vi følger med på utviklingen og ser aktivt etter muligheter.
- **Bærekraftig.** Vi ønsker å være en aktiv part i det grønne skifte.

Arbeidsliv

Negotia jobber for et arbeidsliv hvor ansatte har reell innflytelse, hvor virksomheten verdsetter sine medarbeidere og hvor den enkelte gis muligheter for egen utvikling.

Den norske modellen

Negotia mener den norske modellen er en bærebjelke i vårt samfunn. Kunnskap om den norske modellen må være en del av pensum i skolen. Et ansvarlig samarbeid mellom arbeidslivets parter og myndighetene, er en suksessfaktor for et stabilt og produktivt arbeidsliv. Kjernen i modellen er høy sysselsetting, velferd for alle og høy organisasjonsgrad. Endring av tariffavtaler skal skje gjennom forhandlinger, ikke ensidig ved at virksomheter skifter arbeidsgiverforening.

Reell innflytelse

Gode lønns- og arbeidsvilkår ivaretas gjennom et sterkt lov- og avtaleverk. Ansattes deltakelse og medbestemmelse på arbeidsplassen gjennom velfungerende partssamarbeid lokalt og sentralt, er grunnleggende. Negotia mener medarbeidere som gis reell innflytelse er avgjørende for at virksomhetene skal nå sine mål.

Faste jobber

Negotias overordnede målsetting er at alle arbeidstakere som ønsker det skal ha fast jobb og heltidsstilling. Hovedregelen i arbeidsmiljøloven er fast ansettelse. Innleie av arbeidskraft til drift må begrenses. Negotia vil oppheve hjemmelen i arbeidsmiljøloven til midlertidige ansettelser på generelt grunnlag.

Fordeling av verdiskaping

Negotia støtter prinsippene bak frontfagsmodellen, som innebærer at lønnsutviklingen i konkurranseutsatt sektor skal være retningsgivende for utviklingen i andre sektorer. De fleste av Negotias tariffavtaler er ikke omfattet av sentrale forhandlinger, og lønnsutviklingen her skal derfor skje med utgangspunkt i den enkelte bedrifts økonomiske situasjon beskrevet gjennom de fire kriterier (bedriftens økonomi, produktivitet, framtidsutsikter og konkurranseevne). Gjennom de lokale lønnsforhandlingene skal Negotias medlemmer hente ut sin rettmessige andel av de verdiene de har bidratt til å skape, og resultatet fra frontfaget skal hverken være et gulv eller et tak.

Lønnsdannelsen skal først og fremst skje gjennom forhandlinger mellom partene i arbeidslivet. Negotia er derfor imot lovfestet minstelønn. Imidlertid ser vi at allmenngjøring kan være et nødvendig virkemiddel i visse utsatte bransjer for å motvirke sosial dumping og bidra til likere vilkår for samme type arbeid.

Arbeidstid

Arbeidstid er den tiden arbeidstaker er tilgjengelig for arbeidsgiver. Normalarbeidsdagen skal fortsatt være normen når det gjelder arbeidstid. Negotia er positiv til utvikling av et mer fleksibelt arbeidsliv når det bygger på respekt for ansattes behov for å kombinere arbeid med familieliv og tilpasning til ulike faser i livet, samt bruk av løsninger med hjemmekontor. Det er samtidig viktig at det skapes en god balanse mellom jobb og fritid. En slik utvikling må skje på grunnlag av medbestemmelse, hvor det stilles klare krav for å sikre vern av de ansattes helse, miljø og sikkerhet. Negotia mener også at arbeidsmiljølovens regler for bruk av «særlig uavhengig stilling» må gjøres strengere, slik at misbruk av denne bestemmelsen unngås.

Pensjon

Pensjon er utsatt lønn og derfor en naturlig del av arbeidstakernes vilkår. Negotia mener dagens obligatoriske tjenstepensjon må forbedres, slik at alle sikres en god økonomi som pensjonister. Negotia mener forskjellene på hva ansatte får i pensjon utover folketrygdens ytelser i dag er for stor. Vi mener det må være et mål at dette jevnes ut, og at opptjening av pensjon skal skje fra første krone. Et viktig ledd i denne prosessen vil være opprettelse av individuelle pensjonskontoer, for å kunne samle pensjonskapitalbevis og kostnader på ett sted.

Kompetanse

Arbeidslivet endrer seg i raskere takt enn før. Teknologiske endringer, det grønne skiftet og nye arbeidsformer, er faktorer som vil legge premisser for samfunnet i årene framover. Negotia mener livslang læring og kontinuerlig påfyll av kompetanse blant medarbeidere er helt avgjørende for å sikre høy sysselsetting, verdiskaping og innovasjon samt en sunn økonomisk utvikling i årene som kommer.

Forsterket etter- og videreutdanning

For å dekke behovet for kompetanse, er det nødvendig at etter- og videreutdanningstilbudet på videregående nivå, fagskoler og i høyere utdanning styrkes. Utdanningsinstitusjonene må legge bedre til rette for at etter- og videreutdanning også kan tas gjennom digitale tilbud. Dette innebærer at bestemmelsene om kompetanseheving i hovedavtalene og overenskomstene må forsterkes, og ikke minst følges opp i henhold til intensjonene. I tillegg til virksomhetenes investering i egne ansatte, må det komme på plass en bedre nasjonal finansieringsordning for etter- og videreutdanning.

Bedriften som læringsarena

Negotia er opptatt av at humankapitalen videreføres på bedriftsnivå i samarbeid mellom ansatte, tillitsvalgte og virksomhetens ledelse. Arbeidsplassen er en viktig læringsarena, hvor det må legges til rette for utvikling av kompetanse. Virksomhetene har et særlig ansvar for å finansiere kompetanseutvikling i bedriften for sine ansatte, og vi ønsker derfor at det stilles krav til arbeidsgiver om å ha en egen kompetanseplan. At virksomheter investerer i utdanning og kunnskap for sine medarbeidere, er en vesentlig nøkkel til utvikling av konkurransedyktige virksomheter med høy innovasjonskraft.

Verdsetting av realkompetanse

En viktig målsetting for Negotia er at det legges til rette for kontinuerlig kompetanseheving i et livsløpsperspektiv, der rammene for gode etter- og videreutdanningsordninger er det primære. Etablering av et helhetlig nasjonalt system for verdsetting av realkompetanse, vil være helt sentralt.

Næringspolitikk

Negotia mener Norge må ha en aktiv næringspolitikk, som sikrer høy sysselsetting, en bærekraftig utvikling og verdiskaping over hele landet.

Sysselsetting

Negotia mener det er et grunnleggende mål å sikre levedyktige arbeidsplasser og full sysselsetting i Norge. Myndighetene må utøve en økonomisk politikk og en næringspolitikk som bidrar til rammebetingelser som gjør dette mulig. Negotia mener næringsnøytrale virkemidler i mange tilfeller ikke vil være tilstrekkelig, da ulike næringer ofte krever ulike næringspolitiske tiltak. Skatte- og avgiftspolitikken må bidra til å opprettholde lønnsomme arbeidsplasser og inntektsutjevning i hele landet.

Digitalisering

En stadig større del av virksomhetene tar i bruk digitale løsninger for produksjon av varer og tjenester. I enkelte tilfeller tas også i bruk systemer som innebærer bruk av kunstig intelligens (KI/AI) med blant annet maskinlæring. Denne utviklingen gjør at det er behov for å etablere robuste styrings-systemer som sikrer medvirkning fra de ansatte og deres tillitsvalgte.

Det grønne skiftet

Kompetanse og nyskaping er nøkkelen til at Norge skal lykkes med det grønne skiftet. Negotia mener det må satses mer på forskning og utdanning, hvor bruk av ny og bærekraftig teknologi står sentralt. Samtidig er det avgjørende at kompetansen fra petroleumssektoren og leverandør- og verftsindustrien utnyttes for å utvikle og ta i bruk bærekraftige løsninger i årene som kommer. Det må etableres gode støtteordninger for virksomheter som driver fram innovasjon og gode metoder for gjenvinning og resirkulering.

Globalisering

Norge er en liten og åpen økonomi. Negotia mener landet i utgangspunktet er tjent med fri konkurranse mellom landene om de fleste varer og tjenester, ikke minst for å sikre økonomisk sunne arbeidsplasser. Avtaler som bidrar til en åpen og regulert verdenshandel, og samtidig ansporer til videreutvikling av anstendige arbeidsvilkår og en bærekraftig utvikling, er derfor nødvendig. Parallelt er det viktig å styrke grenseoverskridende samarbeidsorganer i arbeidslivet, for eksempel International Labour Organization (ILO) og Europeisk Samarbeidsutvalg (ESU), som inkluderer ansatte i beslutninger av betydning på tvers av landegrensene. Negotia mener det også er nødvendig å sikre god beredskap i krisesituasjoner, og en viss selvforsyning av kritiske varer som f.eks. medisiner og legemidler samt sikre kritisk infrastruktur.

Eierskap

Lønnsomme bedrifter med vekst og omstillingsevne er avhengig av godt eierskap, god ledelse og medvirkning fra de ansatte, hvor langsiktighet og partssamarbeid prioriteres. Særs viktig er etterlevelsen og forståelsen av lov- og avtaleverk og den norske modellen. Dette gjelder også på tvers av landegrensene. Det er strategisk viktig å beholde en høy grad av norsk eierskap til bedrifter i Norge. Negotia mener samtidig at eierskapsmodellen i seg selv ikke er avgjørende, men at det utøves på en måte som bidrar til å opprettholde lønnsomme og varige arbeidsplasser. Ved å sikre tilstrekkelig kompetanse på aktuelle fagområder, kan utflagging hindres – og i noen tilfeller hjemflagging stimuleres. Teknologisk utvikling vil være sentralt i denne sammenhengen, ved at funksjoner som tidligere har vært satt ut til lavkostland kan håndteres hjemme.

Samfunnspolitikk

Negotia tror på et demokratisk samfunn med robuste institusjoner, høy grad av tillit, små forskjeller og et sterkt fellesskap.

Demokrati

Et demokratisk samfunn trenger robuste institusjoner som har høy grad av tillit i befolkningen. Samspillet og arbeidsdelingen mellom institusjonene er viktig for å sikre en god utvikling. Arbeidstakerorganisasjonene har tradisjon for å bidra til å bevare og utvikle faglige rettigheter, demokrati og menneskerettigheter. Videre er fattigdomsbekjempelse og et sunt klima og miljø viktige mål. Dette er forhold som også strekker seg utover Norges grenser. Fagbevegelsen er tuftet på frihet, likhet og solidaritet. Negotia understreker at disse verdiene er minst like viktige nå som tidligere og danner grunnmuren i arbeidet.

Et sterkt fellesskap

Negotia mener gode og generelle velferdsordninger for alle, og sterke fellesskap, gir frihet, skaper trygghet og bidrar til mindre forskjeller og en rettferdig omfordeling. Viktige velferdsoppgaver som utdanning, omsorg og helse bør i hovedsak organiseres i offentlig regi. Samtidig kan både frivillig sektor og private aktører i mange tilfeller bidra til å skape et bredere og bedre tilbud. Det sentrale må være at der det offentlige står for finansieringen må tilbudet være tilgjengelig for alle.

Likeverd

Likestillingsarbeid skal bygge opp om respekten for enkeltindividet. Ulike grupper eller diskrimineringsgrunnlag skal ikke settes opp mot hverandre. Alle har like rettigheter og plikter, uavhengig av kjønn, kjønnsidentitet, seksuell orientering, alder, funksjonsevne, etnisitet eller religion. Norge har fortsatt et svært kjønnsdelt arbeidsmarked. Negotia støtter innsats og tiltak for å utjevne dette, og mener det fortsatt er nødvendig med strukturelle grep for å stimulere til likestilling og likelønn. Arbeidsplassen er en viktig arena for et inkluderende arbeidsliv og samfunn.

Integrering

Negotia er opptatt av at personer som får opphold i Norge blir integrert i samfunnet så raskt som mulig, og får brukt sine ressurser og kompetanse i arbeidslivet. I den forbindelse er det viktig at det foretas en kartlegging av kompetansen den enkelte innehar. Personer som har søkt asyl bør få mulighet til å komme i arbeid mens asylsøknaden behandles. Det er viktig at mottaksopphold legger grunnlag for videre utdanning og arbeid, og ikke gjør mennesker avhengig av offentlige ytelser. I den forbindelse er det viktig at saksbehandlingstiden for asylsøknader går ned. Negotia mener tilrettelegging for norskopplæring og rask utstedelse av

arbeidstillatelser må prioriteres. Arbeidsgiver har et viktig ansvar for å drive aktiv integrering og ikke la fordommer prege arbeidsplassen.

Klima og miljø

Klimautfordringene må ses i global sammenheng. Derfor er framvekst av «grønne arbeidsplasser» viktig. Det grønne skiftet må skje i dialog mellom partene i arbeidslivet, hvor digitalisering og teknologisk utvikling er sentrale faktorer. Innsats i Norge som kan bidra til reduserte utslipp globalt er viktig. Et grønt skifte må basere seg på den kunnskap og kompetanse som er opparbeidet i etablerte næringer. Negotia mener det er behov for et forsterket arbeid for å sikre arts mangfold og vern av sårbare naturområder.

Bosetting og samferdsel

Det er et mål å sikre bosetting over hele landet, og at det legges til rette for god samferdsel og varetransport som underbygger nasjonale klimamål. Spredt bosetting forutsetter også politiske tiltak som fremmer sysselsetting i distriktene. Dette inkluderer en landbrukspolitikk som bygger opp under målet om matvareproduksjon i Norge, og økt selvforsyningsgrad.